

melden. Een kleine tweehonderd lieten zich intimideren, de overgrote meerderheid stond pal.

Begin maart kwam het in drie gemeenten tot onrust onder de artsen. In Haarlem werden ruim twintig artsen van hun bed gelicht om op het hoofdbureau van politie een uitbrander te krijgen wegens het feit dat zij te vrijgevig waren geweest met het afgeven van attesten dat men vrijgesteld moest worden van het 'wachtlopen' (een maatregel die genomen was na de aanslag op de *Oberwachtmeister* van eind januari en die in Haarlem en Heemstede nog steeds van kracht was). In Heemstede werden vier artsen die men thuis aantrof, gearresteerd waarna de overigen hun praktijk beperkten tot acute gevallen; alle andere patiënten werden naar het stadhuis verwezen. In Zwolle gingen de artsen nog iets verder. Eén hunner was op een zaterdag gearresteerd en gemeend werd dat die arrestatie gevolg geweest was van het feit dat hij als medicus geweigerd had, de *Sicherheitspolizei* inlichtingen te verschaffen. De meeste overige artsen hingen toen op zondag buitenshuis een plakkaat op waarop stond dat zij hun praktijk niet zouden uitoefenen zolang hun collega gevangen zat. Persoonlijk ingrijpen van Seyss-Inquarts *Beaufragter* leidde er toe dat die artsenstaking nog diezelfde dag beëindigd werd (de gearresteerde arts werd maandag vrijgelaten) – zij had intussen opnieuw aangetoond dat er onder de artsen bereidheid bestond, aan collectieve acties deel te nemen.

Tussen het gebeurde in Haarlem en Heemstede en dat in Zwolle in werden in de verschillende delen des lands ca. tachtig artsen gedagvaard om op grond van hun niet-aanmelding bij de Artsenkamer te verschijnen voor de Gemachtigde voor de Tuchtrechtspraak die deze Kamer (als alle overige Kamers) rijk was. Het Centrum van Medisch Contact gaf het consigne door: niet gaan. Niemand ging. De betrokkenen werden toen elk tot f 1000 boete veroordeeld; hun werd voorts de verplichting opgelegd, zich binnen twee weken alsnog aan te melden; zouden zij die verplichting niet nakomen, dan zouden zij opnieuw met f 1000 beboet worden. 'MC betaalt de boeten', had het Centrum in een estafettebericht verklaard, maar als men uit het reservefonds eerst f 80 000 putten moest en daarna hetzelfde bedrag voor de tweede, derde, eventueel vierde keer, dan zou het fonds spoedig uitgeput zijn. Trouwens, indien men door de boeten te voldoen het gezag van de Gemachtigde voor de Tuchtrechtspraak en daarmee impliciet het gezag van de Artsenkamer erkende, bevond men zich dan niet principieel op de verkeerde weg? Was niet een constructie te bedenken waarbij men zeggen kon: 'Wij hebben formeel met de Artsenkamer niets te maken'?

Het Centrum won juridisch advies in – men vond een oplossing.

Artikel 5, lid 2, van de Artsenverordening van december '41 bepaalde: